

Kätzelmacher! Möchst a Trumm?
Dreißiger, Zweiundvierziger! Pam!
Alle Waffen helfen mit
Und vorwärts geht es Schritt für Schritt.

Denk' zurück an alte Hiebe!
Jetzo kommen frische Triebe!
Dich nehmen wir mit in d' Reissen,
Kannst Dir auch die Zähn' ausbeissen.

Cenjeni naročniki!

Minulo je zopet pol leta. Usojamo si tedaj uljudno opozarjati, da je treba zaostalo naročnino čimpreje poravnati.

„Štajerc“

je danes gotovo najbolj razširjen in najbolj podučljiv list za spodnještajersko ter koroško ljudstvo. Gleda vojne dobivamo naravnost brzjavje c. k. kor. in tel. urada. Pa tudi kot gospodarski list in kot pogumni zagovornik ljudskih pravic je stal naš „Štajerc“ vedno na prvem mestu. Treba je torej, da stori tudi vsak pravi prijatelj tega lista naprav listu

svojo dolžnost,

kajti le na ta način nam bode mogoče, vsem zahtevam ugorditi.

Pošljite naročnino, priporočajte in razširjajte „Štajerca“.

Uredništvo in uprava „Štajerca“.

Naš prestolonaslednik o vojni.

K.-B. Berlin, 4. julija. Iz Novega Yorka se piše:

D. T. Roche, ki je bival kot poročevalc ameriških listov v avstrijskem glavuem taboru, objavlja zdaj vsebino razgovora z Njegovim c. in k. Visokostjo prevzetišenim gospodom nadvojvodom Karлом Francem Jožefom. Ob tej priliki je izjavil gosp. nadvojvoda, da je Avstro-Ogrska nedolžna na vsaki želji in zahtevi, da se povroči sedanja vojna. Njen prvotni korak proti Srbiji je postal potreben, da se varujejo temeljne narodne pravice in da se konča zločinska agitacija. Svet ve, da je oropala ta agitacija državo splošno ljubljenega dediča prestola in je popolnoma onemogočila, da bi se prevzele okolnosti, v katerih je bil povzročen zločin v Sarajevu. Naj se le enkrat Amerika postavi na stališče te države, naj njeno ljudstvo samo presoja, kakšno zadoščanje bi ono zahtevalo v enakih razmerah. Srbija je imela priliko, da se opraviči. Pojasnili smo vsemu svetu, da ne želimo njeni zemlje; enkrat za vselej smo hoteli končati neznošno vmešavanje v naše notranje razmere. Če bi se bilo dopustilo, da bi se bila monarhija pogajala sama s Srbijo, bi ne bilo prišlo do vojske in bi se bila cela zadava že zdajnej končala. Izplača se, da si vedno predočujemo to dejstvo zdaj, ko se je izvor do godkov nekoliko v temu umaknil. Naravno je, da so Američani spraševali, zakaj da je Srbija zgrabila za orožje, mesto da bi bila v danih okolnostih odnehal nasproti zmernim zahtevam, ki so le nameravale, da se zagotovijo naše ele-mentarne narodne pravice. Naravno je, da so se vprašali, zakaj so se mobilizale, ruske sile ob avstrijski meji, ko bi bila že beseda prijateljskega nasveta v Srbiji vojno preprečila. Žal, da se ta beseda nasveta ni izpregovorila, marveč nasprotov, izdal se je nesrečno povelje, naj se mobilizira, katero povelje je spremenilo vso Evropo v oboroženi tabor in povzročilo neizmerno gorje nad tistimi, ki se vojskujejo, ter ki so neutralni. Jasno hočem izraziti prepričanje, da voda ita danes Avstrija in Nemčija obrambno vojsko, in da sta se borili več let, da bi jo preprečili in zavlekli.

Vaši rojaki naj bi se spomnili na ruske panslavistične vojske v zadnjih dveh desetletjih in na dejstvo, da je bila Rusija tista, ki je prva

mobilizirala ob naši meji, in potem bi morda razumeli, zakaj da sta bili obe državi prisiljeni, se pripravljati na obrambno vojsko.

V svoje veselje morem istočasno izjavljati, da je ta vojska pzkazala popolno sloga aše države, in globoko vkoreninjeno lojalnost vseh narodov, ki žive v njenih mejah. Tistih, ki poznavajo naše narode, ta lojalnost ni presenetila; pač pa je morebiti presenetila tiste, ki so računali na nasprotov. Izjavil bi še, da vladamed našo monarhijo in njenim mogočnim zaveznikom naj popolnejši sporazum v vseh vprašanjih, ki se tičejo vojske. Sporazum in sloga bosta trajala dalje, dokler ne dosežemo svojega cilja, to se pravi časten in trajen mir.

Razglas.

Nova žetev! Vse žito žetve leta 1915: pšenica (pridelana pšenica), pira, rž, soržica, ječmen, oves, ajda, koruza (turšica) vsake vrste je s cesarskim ukazom z dne 21. junija 1915 v korist države od časa ločitve od njive zaplenjeno.

Te vrste žita se ne smejo — razen zakonitih izjem — samolastno podelovati, ne uporabljati, ne pokrmiti, nadalje tudi ne prostovoljno ali prisilno razpečavati (prodati, zamenjati, podariti, posojevati).

Vse kupčije, ki se sklenejo proti tej prepoedi, so neveljavne.

Kupčije, in prodaje sadov na bilkah so se že poprep izreklo kot neveljavne.

Vkljub zaplembi smejo:

1. Podjetniki poljedelskih obratov

a) za prehrano svojcev svojega gospodarstva vštevši one delavce in nastavljenje, katerim pristoja prosta hrana, mlinski izdelki ali žito za kruh kot plačilo, porabiti zaplenjene predmete v množini, ki je določena po uravnavi uporabe.

b) porabiti za setev potrebne množine žita, katerih najvišjo izmero določi oblast in

c) pokrmiti oves in za mletje nespособno žito (zadnje žito), ki odpade pri mlačvi, v množini, ki se določi s posebnimi predpisi;

2. mlini izmleti žito, ki jim ga izročijo poljedelski samopreskrbovalci.

Posestniki zaplenjene žetve so dolžni skrbeti za to, da se žetev spravi in ohrani in jo omlatiti kar najhitreje.

Oblast lahko v slučaju potrebe ukrne za izvršitev tudi prisilne naredbe.

Sla ma je potem, ko se omlati, zapleme prosta.

Vporaba žita in mlinskih produktov (otrobi itd.) za namene krmljenja se še bo uravnala.

Zaplenjeno žetev prevzamejo samo legitimirani nakupovalci vojnopravnega zavoda za žito, ki imajo za to naročilo.

Isti mora nakupiti za mletje sposobno žito. Posestniki žita morajo isto prodati nakupovalcem vojnopravnega zavoda za žito za določeno prevzemeno ceno.

Prestopke kaznuje sodiščez zaporimi kaznimi do enega leta in z denarnimi kaznimi do 20.000 kron.

C. kr. štajersko namestništvo

Gradec, dne 27. junija 1915.

C. kr. namestnik:
Clary m. p.

Kmetovalčeva opravila v mesecu juliju.

N a dom u: Poskrbi, da bo hlev kolikor mogoče hladen. Da to dosežeš, hlevska okna ponoti odprti, da se hlev shladi, podnevna pa zagni jih, da ne bo sijalo solnce naravnost v hlevu. Če je vreme primerno, je dobro, ako zaženeš živo ponoči na pašo, ako pa tega ne moreš, zaženi jo vsaj v kak ograjen prostor, nahajajoč se blizu doma. Ponoči se živila lažje pase kakor

pa v hudi vročini; ko je ona na paši, se pdi hlev doma shladi in dobro prezrači. Da bo hlev zaduhel, poskrbi, da se gnoj v tem secu, večkrat iz njega izkida. Ako je le mooperi in okopaj svojo živilo v tem letnem osobito pa konje. Zatiraj mrčes na živili pridno.

Če še nisi doslej pripravil in osnažil rasramb za nove pridelke, storji to čimprej. Dose ni žitno klasje popolnoma posušilo, ne sjljaj ga v prevelike sloge ali kope, sicer se je in splesni. Tudi novo žitno zrnje ne v prevelikih kupih, ampak razgrni ga bolj tankem, ko si ga omlatl, ker se v previ kuhnih lahko pokvari.

Pazi, da se vino v kleti ne pokvari. Se je zato najhujši čas. Zalij ga vsakih štirih dni in ga obenem poglej in poskusi. Ko si livanje dovršil, je dobro, če vzameš kakšno cunoju in sede od zunaj dobro osnažiš. Ko iz sodov pretočiš, jih dobro oplakni, pusti nliko časa v senči poveznjene na vaho, da se da izcedi, nakar jih zakadi z žveplom ter zataknici.

N a polju: Žito se žanje, zgodnji kru izkopava ali pa izorava in njive preoravajo, daj nastopi čas za sejanje činkvantina, repe itd. Sadi se pozne vrzote in kapus. Ta se osuje. Najbolje je, če začneš z žetvijo, ko je slama popolnoma porumenela in se ne da več raniti z nohtom. Da ne bo kru preveč od zemlje umazan, izkopavaj ali izkopavaj, ko se zemlja ne sprimlje. Tak krompi bo tako gnil kakor oni izkopani, ki se ga je držala.

V vinogradu: Trte škropi in ženčeni partrtno mladje pa lepo priveži, da ga veter lomi in da ne bo delalo trtam preveč sence. Skodljivje potrebno poganjke odstrani popolnoma, a zlajevce, poganjke ali zakotnike skrajšaj in sicer takoj ostanejo še po 2 do 3 listi. Poskrbi, tam se ne bo vinograd v slučaju suši preveč trpel po deblim cepljenkam divje poganjke pridno rastlin, Cepljenke v trtnici odkrij do cepljenega pa bi da cepiči ne napravijo korenin. Da ne bo žlačkino mladje trpel vsled peronospore in da ne bi skravljalo preveč zakotnikov, je dobro, če se stavlja preveč zakotnikov, je dobro, če se taknejo cepljenke narečko z otičjem, da njem spenjajo.

V sadovnjaku: Rano sadje skrbno rastojeno. Potolčeno sadje ni za trg, zato obiraj in roko in sicer o hladu. Pokončni listne in kratek rž, ušice prav pridno. Proti koncu tega meseca bolje pričenja s cepljenjem na speci popek.

N a vrtu: Presaja se jesenska endivja, zelena itd. Seje se radič, motopončka petersilij, nizki fižol za jesensko stroje, kumare in pozni grah. Odberi razne vrte, pokončne line za seme in osnaži jih potem. Paradižec, prečipavaj zakotne poganjke in priveži jih ali pa k žici. Česenj in čebulo naj se žerči, in spravi na zračen prostor pod streho. Pege, na same razne zelenjave se pobira. Gredice se kopajo in znova pognajo. O deževnem vremenu naj se, če je potreba, razna zelenjava zalijepi, koliko z gnojnico in zemlja pridno rahlja.

N a vrtu: Presaja se jesenska solata, apna (1 divja, zelena itd. Na boljših travnikih se prist s košnjo prve otave. Če si v stanu in je pričakovani presuh, spusti nanj vodo, ki mu tem slučaju prav dobro služila.

Skrb za varstvo rastlin v mesecu juliju.

Nadaljuje naj se prav pridno z zatiranjem nospor, katera se je že prikazala v večji ali manj po celis načeli deželi vsled preoblega deževja. Ne se zanašajte preveč, če nastopi suša, da se sporaz, kajti suša jo le nekoliko zadržuje, se so voju, ali uniči je ne. Ko se trte škropi z galicijo, ne se pusti raztopino, naj se pazi na to, da ne ostanejo gronila ali brez galice. Da bodo tudi grozdčki ali zarod zavrhli, pred peronosporo in grozdno plesnijo, ki začne na zarod močno napadati, naj se uporablja z galicno-zveplena moka.

Če se je prikazala na trtih kozavost (črnina) načelje napadene trte na bolnih mestih oprasi z žoljko in smukvicami, tipnejmo, da se pojno ne zvije.